

Helsekort

Skolefrokostens far, sunnheitsinspektør for barneforsorgen i Oslo og professor i hygiene og bakteriologi Carl Schiøtz presenterte i Tidsskriftet nr. 5/1925 sterke meninger om oppfølging og kartlegging av ungdoms helse (Tidsskr Nor Lægeforen 1925; 45: 249–58).

Organisation av det skolehygieniske arbeide paa landsbygden og i de mindre byer

Av Carl Schiøtz.

Da saaledes saken virkelig er aktuel, turde det være paakrævet at gi en utredning av, hvad vi vil med det skolehygieniske tilsyn for det hele land. Kort uttrykt: vi vil bedre vort lands status i den internationale hygieniske konkurrence. Dette er jo ifølge de sammenliggende dødelighetstabeller høilig paakrævet, da vi sammenlignet med andre civiliserte nationer staar slet i skolealderen og ungdomsalderen, hvad jeg nu ved mange leiligheter har demonstrert. Endvidere nævnte jeg i indledningsforedraget for to dager siden, hvordan tuberkulosedødeligheten i Norge ikke er gaat tilbake de senere aar for ungdomsalderen efter 15.

Man maa nu vel snart komme til klarhet over, at det ikke er sanatoriepaladsene for voksne angrepne, som blir hovedmidlet i kampen mot tuberkulosen. Selvsagt er hovedmidlet en gjennemført god hygiene, et rationelt levesæt i hele barndoms- og ungdomsalderen, for særlig spedbarnenes vedkommende desuten fjernelse fra de aapne smittekilder. For at gaa in medias res maa vi da forlange, 1) at et effektivt skolelægevæsen skal kunne finde frem alle de barn, hvis legemsbygning og helse viser, at de trænger særskilt behandling, respektive forebyggende hygienisk omsorg. Som De netop har hørt av prof. Frölichs foredrag, har vi i saa henseende her i byen ganske fast grund under føtterne. Men Oslo er ikke hele Norge, bare en tiendedel. Systemet maa altsaa utstrækkes, tilpasses for de forskjellige landsdeler. 2) For det andet maa forlanges, at effektive hjelpemidler maa staa til disposition for disse barn. Ellers kan det hele bli bare registrering og kraftspild, det værste af alt.

Jeg skal da først omtale undersøkelsen, det at finde frem ikke alene de syke barn, men hvad der for den generelle folkehelse og dermed for kampen mot tuberkulosen er det ulike viktigste, først og fremst de svaktbyggede barn, barnene med daarlig almentilstand uten sykelige symptomer – denne fundamentale sak, som har været saa sørgelig forsømt. Man maa jo istemme, hvad den fremragende skolebarnhygieniker og glimrende organisatoriske kraft, prof. Emerson i Boston sier: «Man har ikke betragtet skolebarn som syke, saa-længe de har kunnet staa paa benene.» Jeg vil ogsaa fremhæve den skjæbnesvandre slendrian, at man slaar sig til ro med at et barn er slapt, fordi det har vokset saa sterkt. Man blir aldeles ikke slap av at vokse – og det endog sterkt i perioder, hvilket er normalt –, hvis bare disciplinen i hjemmet indretter sig paa disse vekstperioder, – hvis hjem, skole og læger forstaar dem.

252	Hygiene, social medicin, lægeforhold m. v.	
Helsekort. Fylke: Herred: Skole: Elevens navn: Har eleven søskende paa denne eller andre skoler: Elevens fødselsaar: Elevens fødselsdato: Fornavn. Skole og klasse. Fars (foresattes) livsstilling:		
Undersøkelse ved elevens inndmelding.		
(Eleverne inspiceres helt avklædt. ¹⁾ En av de foresatte bør være tilstede.) 1. Almentilstand (sundhet) bedømt etter utseende (det som passer understrekkes): Udmerket, vanlig tilfredsstillende, mindre god, slet. Holdning: Fyldig, almindelig for høiden, mager. Modenhets (legemlig utviklingsstilstand): Svarende til det midlere for alderen, svarende til yngre aar, ældre aar. 2. Holdning (NB. skoliose, kyfose, lordose): Brystkasse: 3. Bemerkingar om specielle organer: a. Hud (paafaldende blekhed, hudsygdom): b. Øine (refraktionsanomalier, sygdommer): c. Øre (hørsel): d. Svelg (NB. store tonsiller): e. Tander: f. Hjerte: g. Lunger: h. Skjoldkjertlen (synlig struma): i. Andre organer: 4. Legemsfeil (luxatio eong., pes planus, asymmetrier efter poliomyelit o.s.v., lab. leporin.): 5. Hernier: 6. Fysiognomi (ansigtsuttryk): Intet at bemerke, «adenoid», sløvt o.s.v. 7. Talefeil: 8. Psykiske abnormiteter eller eiendommeligheter: 9. Legemshøide²⁾: Vekt³⁾: Vakcinert: Vakcinationsarr: 10. Oplysninger om familien: 11. Er specielle forholdsregler nødvendige (det som passer understrekkes): Henvisning til læge. Til specialist i Sundhetsregler sendt med hjem. Kontrollert den 12. Andre forholdsregler: Kontrollert den: Undersøkelsesdato og lægens navn:		